

Grigorij Kružkov

* * *

Sve to što izdišemo u studenu danu:
grumeni snova, uvreda mutne struje,
i oni mjehuri kojima diše zemlja,

i dim iz cijevi, para još tekuće rijeke,
i oblak nad čabrom, u kojemu se trude
oprati uporno jednog crnog kera,

i sivi dim, i para od naftne rijeke,
i naši uzdasi, i zijevanja u jutro,
i sve bespomoćno-bojažljive riječi –

odlazi uvis – i kroza sedam nebesa
i sedam zavjesa zlatnih – svjetskih kulisa –
preobrazi se u zvijezde koje se prospu dolje –

gle – kakvom blještavom čipkom traka,
dijamantskim iskrama križića, prstenja –
kao da anđela ceh se potrudio ovdje!

Tako nas uče nebesa pisati stihove,
tako nas pohađa vječnost, dokle snijezi
lijeću, ne dotičući crnu, žednu zemlju.

* * *

Sjećat ću se tebe usred marsovskog zarobljeništva –
u kolonama kanalskih radnika, u rudarskome šahtu,
žalosno gledajući kroza crvenu plahtu u ništa,
u smjesi vrelih podzemnih plinova dahćuć.

Sjećat ću se tebe usred marsovskog zarobljeništva –
vrteći dinamo-stroj, taj koji struju skreće
prema nekom Međugalaktičkom Hiper-Umu
koji pulsira kao golemo grabljivo cvijeće.

Na tužnoj zemlji i u marsovskom rajju,
gdje više nikom ništa nismo dužni na kraju,
sklopit ću oči, skutriti se na tvom dlanu –
i to će biti dosta za cijelu buduću tamu.

RICHARD II.

Čovjeka koji je izumio rupčić nosni
ubiše zločinci. Nisu ga usmrtili samo
zbog toga izuma. Gore je kudikamo
što nisu ubili prosto nekakvoga kralja,
no onog čijem trudu dugujemo hvalu
(znači da ne življaše nit poginu zalud)
što kišemo, plačemo nježnije, kako valja.

Shakespeare tu nikakav važan stih ne prosu.
Ako bi sve koji izumiše maramicu nosnu,
a također i sve koji rone i rupčice gube,
umrtvljivali s grimasom neandertalca,
tad nitko neće više olakšavati nosove
i izmišljati za jedra nazive nove,
nego će svi, naprotiv, hodati bez gaća
i useknjivati ti se sve pomoću palca.

Možda sve k tomu ide. Sada na ekran pogle.
Lijevu pritegni pipu. Ili je zatvori posve.
Ponajbolje se s kadom slažem.
Divim se otkud se toli nitkova nađe
koji su izmislili brdo korisnih trica
da ne znaš čija je tipka a čija ništica,
i kakvim se onda otrati pejzažem.

Čovjeka koji je izumio rupčić nosni,
zaklaše dušmani. Neće više na led onako,
jer ga je vrijeme otopilo lako.
Ima u Opatiji Westminsterskoj tužan, ono, log.
Možeš mu stati nad grobom i izreći monolog.
Zaveži uzao, moj druže, zaveži čvrsti čvor,
ne srami se, jedan si ispred svakog.

* * *

A bude li ti dosadno, pozovi.
Neka se strese prstenje zmijice
i razide se. S drugim pokušajem
prostora plač ti slušalica daje,
i evo – glas moj javit će se tebi
kao gost noćni svoje spiritistice.

Zaklopi oči i ne protuslovi.
To što ti čuješ, to je čista suza
što rođena je u retorti parnoj.
Elikvir to je po imenu duh;
Dotle telefon ocjeđuje muhe,
za drugi neki eon veže sluh.

Tako se čuje dobro i daleko,
pa ne znaš s kojeg oblaka zvučiš,
a ja – iz neke samo kotlovnice.
Ali da samo zapalim potajnice,
ti dosjetiš se: u onom sam kraju
gdje zrak i vatra ponaosob žive.

JOŠ JEDNA LUTAJUĆA VIOLINA

Prolijeće, šiknuvši u noć vatrama...

A. Blok

Muzika noćna u željeznici podzemnoj...
Kasni jahač, klonuo nad knjigom otvorenom,
začuje nekog Skrjabina ili Bramsa
i, zapanjen, odjednom povraća se iz transa.

Na prijelazu, shvativši da je pogreška kobna,
lutajuću hripavu violinu čuje s drugog perona
i preko ramena glas: "Koja ti je potreba, hej, starče".
Zvuk se približava, stalno vrelije i jače.

To nije glazba – nokat para po oknu,
to Ciganka i Židovka zajedno kolju koku,
to ubojica škripi po stubama – bliže i bliže –
kuniću, bježi! - ali je nemoguće – brže,
kuniću! ali je kasno za spas i uzalud se štreca –

ako ne izleti vlak iz tunela, kao patka iz zeca.

Vrata se sklopiše – kako je otpililo.
Gospode! Tko je to okolo – Mlečani ili Turci?
Utihnu glazba. Što je to bilo –
u mazurkinom tempu, premda nedostaju zvuci.

To juri potjera, harlemskim grmeć rejonom,
i ne shvaćaš u bljesku, dok tutnje vagoni,
juri li proton poludjeli ukorak za protonom
ili vraga jaše junak Vakula ili to vrag Vakulu goni.

Što je to bilo? Utihnula glazba.
Zatreptala svjetla u prozoru Bronxa plavu.
Zazviždala kočnica. Dotle ispuh praska.
I neznano komu onda – tu ružu u peharu.

Glavno je – ne govoriti, ne pomaknuti se,
da se ne zaguši slabi zvon koji u odlasku vene...
Tako se nožem otvaraju školjke bisernice
radi suzice jedne i to zamućene.

Tako odaliska leži - jeftina utjeha
lokalnoj s tržnice bandi – koja o nježnosti sanja
noćnoga gosta; u uho stiže prizvuk eha
kao na vrata Damaska deva karavana.

Preveo Fikret Cacan